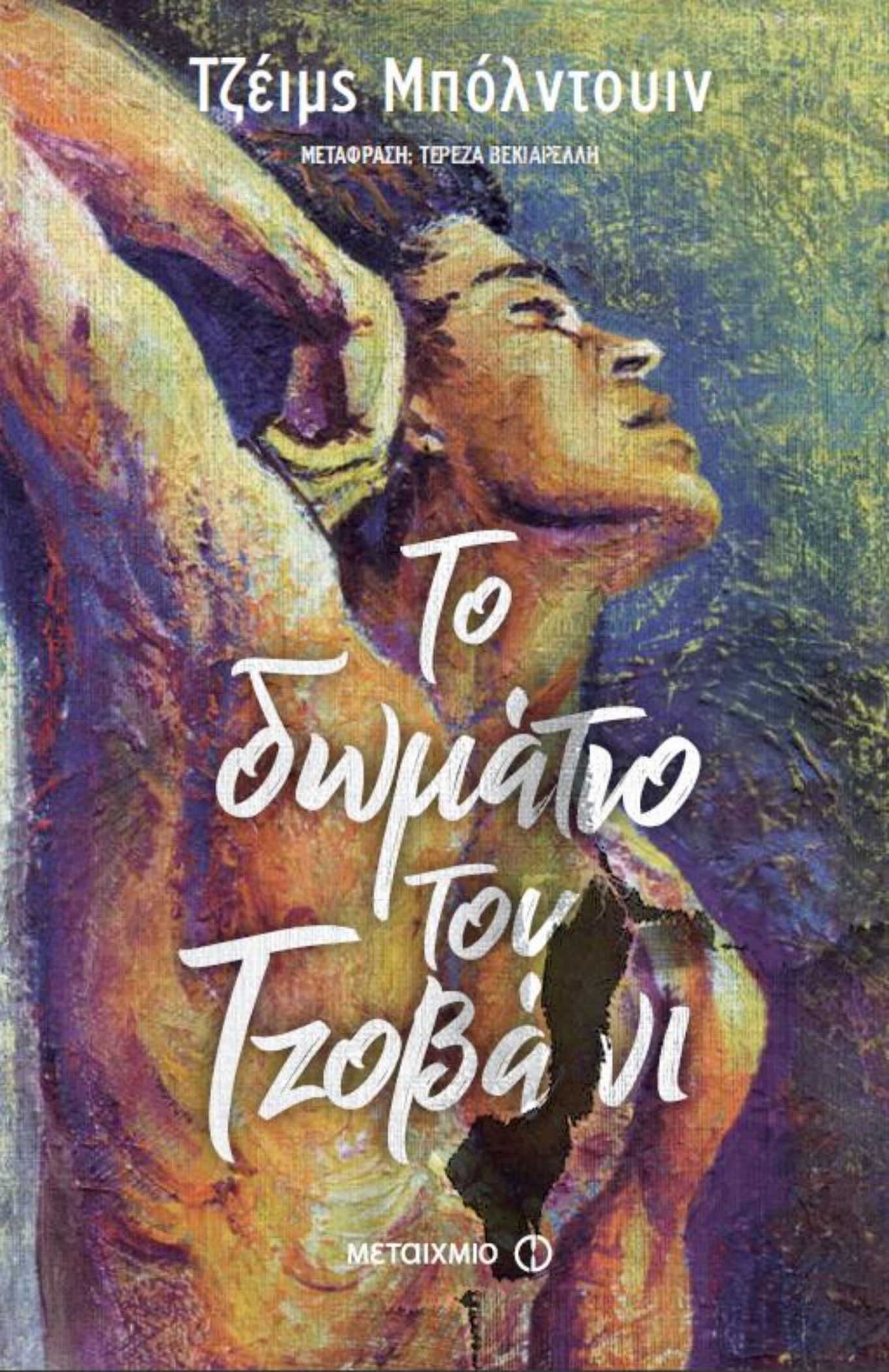

Τζέιμς Μπόλντουιν

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΤΕΡΕΖΑ ΒΕΚΙΑΡΕΛΛΗ

Το
δωμάτιο
του
Τζοβάνι

ΜΕΤΟΙΧΜΙΟ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΕΝΑ

Στέκομαι στο παράθυρο αυτού του μεγάλου σπιτιού στον νότο της Γαλλίας καθώς πέφτει η νύχτα, η νύχτα που με οδηγεί στο πιο τρομερό πρωινό της ζωής μου. Κρατάω ένα ποτό στο χέρι, δίπλα μου έχω ένα μπουκάλι. Κοιτάζω το είδωλό μου στη γυαλάδα του τζαμιού που σκοτεινιάζει σιγά σιγά. Το είδωλό μου είναι ψηλό, ίσως και να μοιάζει κάπως με βέλος, τα ξανθά μαλλιά μου γυαλίζουν. Το πρόσωπό μου μοιάζει μ' ένα πρόσωπο που έχετε δει πολλές φορές. Οι πρόγονοί μου κατέκτησαν μια ήπειρο, προχωρώντας με κόπο πάνω σε πεδιάδες σπαρμένες θάνατο, μέχρι που έφτασαν σ' έναν ωκεανό που είχε στραμμένη την πλάτη του στην Ευρώπη και ατένιζε ένα ακόμα σκοτεινότερο παρελθόν.

Μπορεί μέχρι το πρωί να έχω μεθύσει, αλλά τα πράγματα δεν πρόκειται να αλλάξουν. Όπως και να 'χει, θα πάρω το τρένο για το Παρίσι. Το τρένο θα είναι το ίδιο, οι άνθρωποι, που θα πασχίζουν για κάποια άνεση και, κάτι παραπάνω, λίγη αξιοπρέπεια, καθισμένοι στα ξύλινα καθίσματα της τρίτης θέσης με την ίδια πλάτη, θα είναι οι ίδιοι, και θα είμαι κι εγώ ο ίδιος. Θα ταξιδέψουμε βόρεια μέσα από το ίδιο μεταβαλλόμενο τοπίο, αφήνοντας πίσω μας τα λιόδεντρα και τη θάλασσα κι όλο το μεγαλείο του ανταριασμένου ουρανού του νότου, και θα μπού-

με μέσα στην καταχνιά και τη βροχή του Παρισιού. Κάποιος θα μου προσφέρει το μισό του σάντουιτς, ένας άλλος θα μου προσφέρει μια γουλιά κρασί κι ένας τρίτος θα μου ζητήσει ένα σπίρτο. Ο κόσμος θα στριμώχνεται απέξω, στους διαδρόμους, θα κοιτάζει από τα παράθυρα το τοπίο έξω, θα κοιτάζει μέσα εμάς. Σε κάθε στάση, φαντάροι με τις ξεχειλωμένες καφετιές στολές τους και τα χρωματιστά καπέλα θα ανοίγουν την πόρτα του κουπέ και θα ρωτούν *Πιασμένο*; Θα κουνάμε όλοι καταφατικά το κεφάλι, σαν συνωμότες, χαμογελώντας αχνά ο ένας στον άλλο καθώς εκείνοι θα προχωρούν στους διαδρόμους του τρένου. Δυο τρεις απ' αυτούς θα καταλήξουν στην πόρτα του κουπέ μας, φωνάζοντας μεταξύ τους με τις βαριές, χυδαίες φωνές τους και καπνίζοντας τα απαίσια φανταρίστικα τσιγάρα τους. Απέναντί μου θα κάθεται ένα κορίτσι που θα αναρωτιέται γιατί δεν τη φλερτάρω, με τενωμένα νεύρα από την παρουσία των φαντάρων. Θα είναι όλα ίδια, μόνον εγώ θα είμαι πιο γαλήνιος.

Κι η εξοχή είναι γαλήνια απόψε, αυτή η εξοχή που αντανάκλαται μέσα από την εικόνα μου στο τζάμι. Αυτό το σπίτι βρίσκεται στις παρυφές ενός μικρού παραθεριστικού κέντρου — που είναι ακόμη άδειο, δεν έχει ακόμη αρχίσει η σεζόν. Βρίσκεται σ' έναν μικρό λόφο, φαίνονται αποκάτω τα φώτα της πόλης και ακούγεται η βουή της θάλασσας. Το νοικιάσαμε με την Έλα, το κορίτσι μου, στο Παρίσι, από φωτογραφίες, πριν από μερικούς μήνες. Είναι τώρα μια βδομάδα που έφυγε. Βρίσκεται στον ωκεανό αυτήν τη στιγμή, επιστρέφοντας στην Αμερική.

Τη φαντάζομαι, πολύ κομψή, σε υπερένταση και λαμπερή, μέσα στο φως που πλημμυρίζει το σαλόνι του υπερωκεάνιου, να πίνει κάπως υπερβολικά γρήγορα, και να γελάει, και

να χαζεύει τους άντρες. Έτσι τη γνώρισα, σ' ένα μπαρ του Σεν Ζερμέν ντε Πρε, έπινε και χάζεψε, και γι' αυτό μου άρεσε, σκέφτηκα πως θα ήταν καλή παρέα για διασκέδαση. Έτσι άρχισε αυτή η ιστορία, αυτό σήμαινε για μένα και τίποτε άλλο. Αμφιβάλλω και τώρα, παρ' όλα όσα έγιναν, αν σήμαινε πραγματικά για μένα τίποτα περισσότερο. Κι ούτε και για κείνη νομίζω να σήμαινε πραγματικά τίποτα περισσότερο — τουλάχιστον όχι μέχρι που έκανε εκείνο το ταξιδάκι στην Ισπανία, κι όταν βρέθηκε εκεί πέρα, μόνη της, άρχισε, ίσως, να αναρωτιέται αν αυτό που ήθελε ήταν να περάσει όλη της τη ζωή πίνοντας και χαζεύοντας τους άντρες. Εκείνη τη στιγμή, όμως, ήταν ήδη πολύ αργά. Ήμουν ήδη με τον Τζοβάνι. Προτού φύγει για την Ισπανία τής είχα ζητήσει να με παντρευτεί. Κι εκείνη έβαλε τα γέλια, γέλασα κι εγώ, αυτό, όμως, έκανε με κάποιον τρόπο πιο σοβαρή την υπόθεση για μένα, και επέμεινα. Κι ύστερα είπε ότι ήθελε να φύγει, να πάει κάπου και να το σκεφτεί. Κι εκείνη την τελευταία νύχτα που ήταν εδώ, την τελευταία φορά που την είδα, καθώς ετοίμαζε τη βαλίτσα της, της είπα ότι κάποτε την είχα αγαπήσει και έπεισα τον εαυτό μου γι' αυτό. Αναρωτιέμαι όμως αν την αγάπησα. Σίγουρα είχα στο μυαλό μου τις νύχτες μας στο κρεβάτι, εκείνη την περίεργη αθωότητα και εμπιστοσύνη, που δεν θα ξαναϋπάρξει πια, και που έκανε τις νύχτες εκείνες τόσο θεσπέσιες, τόσο ξεκομμένες από το παρελθόν, το παρόν και οτιδήποτε μελλούμενο, τόσο ξεκομμένες, τελικά, από τη ζωή μου, αφού δεν χρειαζόταν να αναλάβω γι' αυτές καμιά ευθύνη εξόν από την καθαρά μηχανική. Κι αυτές οι νύχτες συντελούνταν κάτω από έναν ξένο ουρανό, κανένας δεν μας έβλεπε, καμιά ποινή δεν

καραδοκούσε — κι ήταν αυτό το τελευταίο στοιχείο που σήμανε τη διάλυσή μας, γιατί τίποτα δεν είναι πιο αβάσταχτο, μόλις το αποκτήσεις, από την ελευθερία. Φαντάζομαι ότι γι' αυτόν το λόγο τής ζήτησα να με παντρευτεί: για να μπορέσω να ρίξω κάπου άγκυρα. Κι ίσως γι' αυτόν το λόγο, στην Ισπανία, αποφάσισε κι εκείνη ότι ήθελε να με παντρευτεί. Οι άνθρωποι, όμως, δυστυχώς, δεν μπορούν να επινοήσουν τα αραξοβόλια τους, τους εραστές και τους φίλους τους, όπως δεν μπορούν να επινοήσουν και τους γονείς τους. Η ζωή τα δίνει όλα αυτά κι η ζωή τα παίρνει, και η μεγάλη δυσκολία είναι να λες Ναι στη ζωή.

Σκεφτόμουνα, τότε που είπα στην Έλα ότι την είχα αγαπήσει, εκείνες τις μέρες προτού μου συμβεί το τρομερό, το αμετάκλητο, τότε που μια σχέση δεν ήταν τίποτα περισσότερο από μια σχέση. Τώρα, απ' αυτήν τη νύχτα και μπρος, απ' αυτό το πρωινό που θα ξημερώσει, όσα και να 'ναι τα κρεβάτια όπου θα βρεθώ από τώρα έως το τελευταίο μου κρεβάτι, ποτέ πια δεν θα μπορέσω να ξανακάνω μια από κείνες τις αγορίστικες, τις όλο ενθουσιασμό σχέσεις — που, στην πραγματικότητα, αν το σκεφτεί κανείς, είναι ένα είδος ανώτερου ή, πάντως, πιο επιτηδευμένου αυνανισμού. Οι άνθρωποι είναι τόσο πολύμορφοι που δεν μπορείς να τους αντιμετωπίζεις με τόσο ελαφρότητα. Κι εγώ είμαι τόσο πολύμορφος που δεν μπορεί κανείς να μου έχει εμπιστοσύνη. Αν δεν ήμουν έτσι δεν θα βρισκόμουν απόψε μόνος μου μέσα σ' αυτό το σπίτι. Η Έλα δεν θα βρισκότανε στον ωκεανό. Κι ο Τζοβάνι δεν θα επρόκειτο να χαθεί, κάποια στιγμή ανάμεσα σ' αυτήν τη νύχτα και το αυριανό πρωί, στην γκιλοτίνα.

***Το βιβλίο δεν αφορά τόσο την ομοφυλοφιλία
όσο το τι συμβαίνει όταν είσαι τόσο φοβισμένος,
που τελικά δεν μπορείς να αγαπήσεις κανέναν.***

Τζέιμς Μπόλντουν

Σημαδεμένος από μια ομοφυλοφιλική εμπειρία στην εφηβεία του, ο Ντέιβιντ, ένας νεαρός Αμερικανός, θα καταλήξει στο Παρίσι της δεκαετίας του 1950 αναζητώντας την εσωτερική του ισορροπία. Στη διάρκεια της νύχτας που θα φέρει τον τραγικό επίλογο της ιστορίας του, ο Ντέιβιντ μας αφηγείται την παράλληλη σχέση του με τον Τζοβάνι και την αρραβωνιαστικιά του, την Έλα, την πάλη του ανάμεσα στην ερωτική επιθυμία και τη συμβατική ηθική, τη σύγκρουση ανάμεσα στην αλήθεια του κορμιού και τα ψέματα του μυαλού.

Το κλασικό αυτό αφήγημα πάθους και θανάτου, το οποίο εκδόθηκε το 1956 και αντικατοπτρίζει την προσωπική πάλη του ίδιου του συγγραφέα με τη σεξουαλική αμφισημία, παραμένει ένα συγκλονιστικό βιβλίο χάρη στην απλότητα του δραματικού του ιστού και στην ένταση με την οποία εκτυλίσσεται η πλοκή του, αποκαλύπτοντάς μας άγνωστες πτυχές της ανθρώπινης καρδιάς.

Ο Μπόλντουν χρησιμοποιεί τον λόγο όπως η θάλασσα τα κύματα· κυλά και χτυπά, προχωρά και υπαναχωρεί, υψώνεται κι ύστερα υποκλίνεται και εξαφανίζεται... η σκέψη γίνεται ποίηση και η ποίηση δια φωτίζει τη σκέψη.

Langston Hughes, ποιητής

Ένα καθηλωτικό βιβλίο χάρη στην απλότητα της κεντρικής σύγκρουσης αλλά και στο παθιασμένο όραμα του συγγραφέα του.

Colm Tóibín, συγγραφέας

ISBN:978-618-03-1417-5

9 786180 314175

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 81417